

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

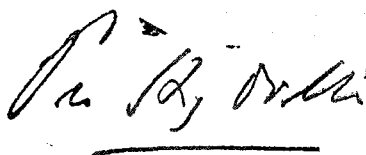
9. december 2003



KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notat samt grundnotat om Kommissionens forslag til beslutning om udvikling af miljømærkekriterier for tildeling af EF-miljømærket, Blomsten, til produktgruppen møbler.

Forslag skal til afstemning den 10. december i Kommissionens forskriftsudvalg for Blomsten.



DEN 9. december 2003

MILJØstyrelsen
Udviklings- og Datakontoret

8. december 2003
M 1034-0006
SAN/3OK/EU-K
MIM 546

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om

Kommissionens forslag til beslutning om udvikling af miljømærkekriterier for tildeling af EF-miljømærket, Blomsten, til produktgruppen møbler.

Kommissionen har den 24. november 2003 til medlemsstaterne fremsendt dette forslag som skal til af-stemning d. 10. december i Kommissionens forskriftsudvalg for miljømærket Blomsten.

Forslaget til kriterier udgør en opfølgning af artikel 4 og 6 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af EF-miljømærke.

Kriterier og gyldighedsperiode for miljømærkekriterier fastlægges i overensstemmelse med fremgangsmåden i art. 17 som er en forskriftsudvalgsprocedure, efter høring af Det Europæiske Miljømærkenævn.

Det foreliggende beslutningsforslag indeholder forslag til kriterier for tildeling af EF-miljømærket til virksomheder, der producerer møbler.

Kriterierne sigter især mod:

- en generel reduktion i møblers påvirkning af miljøet med sigte især på:
 - brugen af materialer produceret på en mere bæredygtig måde
 - reduktion i brugen af farlige stoffer og reduktion i emissionen af disse stoffer

Kriterierne for et miljømærket produkt skal udgøre relevante krav til de dele af produktets livscyklus som er mest belastende. Områdestudiet har udpeget de væsentligste miljøbelastninger til at komme fra træ/skovdrift, metaller, plast og overfladebehandlingen (med kemikalier) af disse materialer (i prioriteret rækkefølge) i forbindelse med det færdige møbel. Det er efter disse betragtninger, at kriterierne er stillet op.

Regeringen agter at stemme for forslaget men vil dog lægge afgørende vægt på, at

- krav til tungmetaller og CMR-stoffer ikke slækkes
 - genanvendt plast (herunder PVC) skal overholde de samme kriterier som nyt plast, hvad angår tilsætningsstoffer (tungmetaller og CMR-stoffer) og at der stilles krav til phthalater.
- samt bl.a. lægge vægt på, at
- phthalater udelukkes i plast og til andre anvendelser
 - at der etableres en overgangsordning, inden for hvilken der gælder lavere minimumskrav for certificeret træ (hhv. 50% og 20 % massivt træ og andre træprodukter)
 - træ fra skove med særlig høje beskyttelsesværdier ikke skal være generelt udelukket fra at indgå i produkter der miljømærkes
 - bestemmelsen om at udelukke produkter der indeholder træ, som er skovet, transporteret eller handlet i strid med oprindelseslandets lovgivning, opretholdes. Herudover at, der som minimum foreligger en leverandørerklæring, der garanterer for dette

MILJØstyrelsen
Udviklings- og Datakontoret

8. december 2003
M 1034-0006
SAN/3OK/EU-K

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til beslutning om udvikling af miljømærkekriterier for tildeling af EF-miljømærket, Blomsten, til produktgruppen møbler.

1. Status

Kommissionen fremlagde den 25. august 2003 forslag til beslutning om udvikling af miljømærkekriterier for tildeling af EF-miljømærket til produktgruppen møbler.

Forskriftsudvalget behandlede forslaget på mødet den 24. september 2003. Forslaget kom ikke til afstemning, da der ikke kunne findes flertal for forslaget.

Sagen har ikke tidligere været forelagt udvalget.

Kommissionen har nu udarbejdet et revideret forslag (udsendt 24. november 2003) som skal til afstemning d. 10. december i Kommissionens forskriftsudvalg for Blomsten.

Forslaget til kriterier udgør en opfølgning af artikel 4 og 6 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af EF-miljømærke. Kriterier og gyldighedsperiode for miljømærkekriterier fastlægges i overensstemmelse med fremgangsmåden i art. 17 som er en forskriftsudvalgsprocedure, efter høring af Det Europæiske Miljømærkenævn.

2. Formål og indhold

Det foreliggende beslutningsforslag indeholder forslag til kriterier for tildeling af EF-miljømærket til virksomheder, der producerer møbler.

Kriterierne sigter især mod:

- en generel reduktion i møblers påvirkning af miljøet

med sigte især på:

- brugen af materialer produceret på en mere bæredygtig måde
- reduktion i brugen af farlige stoffer og reduktion i emissionen af disse stoffer

I forhold til det tidligere kriteriesæt er de vigtigste ændringer sket i kravene til træ, som ikke er certificeret som værende bæredygtigt produceret. Kommissionen har her foreslået, at der specielt for dette træ stilles krav om det ikke stammer fra 1) træ der er skovet, transporteret eller handlet i strid med oprindelseslandets lovgivning, 2) genetisk modificerede træarter eller fra 3) skove med "høje beskyttelsesinteresser".

Kriterierne for et miljømærket produkt skal udgøre relevante krav til de dele af produktets livscyklus som er mest belastende. Områdestudiet har udpeget de væsentligste miljøbelastninger til at komme fra træ/skovdrift, metaller, plast og overfladebehandlingen (med kemikalier) af disse materialer (i prioriteret rækkefølge) i forbindelse med det færdige møbel. Det er efter disse betragtninger, at kriterierne er stillet op.

Træ

Al jomfrueligt træ (dvs. al træ undtagen genbrugstræ) skal hidrøre fra bæredygtigt drevne skove. For massivt træ gælder endvidere, at minimum 50% af træet skal komme fra skove, som har certifikat for bæredygtig skovdrift efter nærmere fastlagte kriterier. For andre træbaserede produkter er der et minimumskrav på 20 % certificeret træ (fx træflis, spån etc. til de såkaldt træbaserede materialer, dvs. især masonit-, spån-, krydsfinér- og MDF-plader). De oprindelige krav til træ i kriteriesættet var hhv. 70% og 30%.

Træ fra Europa skal være drevet efter principperne for bæredygtig skovdrift som defineret i

1. Resolution 1 fra den anden Ministerkonference for beskyttelse af skove i Europa (Helsinki, juni 1993)
2. de Pan-Europæiske guidelines for bæredygtig skovdrift fra den tredje Ministerkonference for beskyttelse af skove i Europa (Lissabon, juni 1998)
3. de forbedrede Pan-Europæiske indikatorer for bæredygtig skovdrift fra den fjerde Ministerkonference for beskyttelse af skove i Europa (Wien, april 2003)

Træ fra skove udenfor Europa skal som minimum leve op til FN's principper (UNCED Forest Principles, Rio de Janeiro, juni 1992) og, hvor det er relevant, leve op til kriterierne/reglerne for bæredygtig skovdrift adopteret ved de respektive internationale og regionale initiativer (ITTO, Montreal Processen, Parapoto Processen, UNEP/FAO Dry-Zone Afrika initiativet).

Træ og træ til træbaserede materiale må efter skovning ikke imprægneres/behandles med WHO klasse 1a og 1b klassificerede pesticider. Behandlingen af skovet træ og skovet træ til træbaserede produkter skal være i overensstemmelse med EF-direktiv 79/111/EØF om markedsføring og brug af plantebeskyttelsesmidler indeholdende særlige aktive stoffer og 76/769/EØF om markedsføring af farlige stoffer og præparater.

Plast

De væsentligste krav til plast er til indholds- og tilsætningsstofferne. Det foreskrives, at en række tungmetaller (især bly og kadmium) ikke må benyttes. Dette har indvirkning på PVC-plast, som kun må stabiliseres med zink-calcium. Blødgjort plast er tilladt incl. blødgørere af typen phthalater.

Det foreliggende kriterieudkast stiller krav til nyproduceret PVC. Kravet til genanvendt PVC er, at genanvendt PVC ikke må bruges til overflader (hvor der kan være berøring med hud eller kontakt til fødevarer). Der stilles ikke de samme krav til indholdsstofferne i genanvendt PVC som i nyproduceret PVC.

Der er endvidere krav til minimum 15% genanvendt plast i netop de plastdele som ikke er overflademateriale. Man skal forestille sig en kerne af plast med et vist indhold af genanvendt PVC med en overflade af nyproduceret PVC (blød som hård).

Metaller

Som ved plast stilles der krav til andelen af det genanvendte metal i et miljømærket møbel. For aluminium er kravet 100% genanvendt aluminium, hvis 80% af møblet er af aluminium.

Andre materialer (skumgummi, læder, tekstiler og fjer)

Der stilles en række proceskrav til produktionen af skumgummi, læder, tekstiler og fjer, som skal leve op til relevante krav i Blomstens miljømærkekriterier for madrasser (skumgummi i møbler) og tekstiler (tekstiler i møbler). Der er tale om krav til indhold af farlige stoffer og spildevandsudledning af stoffer til spildevand.

Kemikalier

I de materialespecifikke krav er der en række krav til kemikalier.

Træbaserede materialer må ikke behandles med stoffer, som har et indhold på over 0,1 % af stoffer som er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoxiske (CMR) stoffer), miljøfarlige stoffer, giftige stoffer, stoffer der kan give varige skader på helbredet eller allergiske ved indånding.

Brug af phthalater og alle organotinforbindelser var udelukket i det første udkast til kriterierne. Nu er det indskrænket til kun at omfatte tri-organotinforbindelser. Phthalater, mono- og diorganotinforbindelser kan således stadig anvendes.

Der stilles krav til indhold og emission af formaldehyd i lime- og bindingsmidler til træbaserede materialer, i læder og overfladebehandlingsmidler til træ.

Kortkædede kloralkaner (C10-13) er udelukket, mens mellemkædede kloralkaner fortsat kan anvendes.

Der må gerne anvendes krom i garvningen af læder, men der må ikke kunne detekteres krom i det færdige produkt med en bestemt analysemetode. Det har været fremført, at den grænseværdi som kriterierne opstiller (10 mg/kg) er for høj, da der findes analysemetoder, der uden problemer har detektionsgrænser omkring 2-3 mg/kg.

Overfladebehandling

Kommissionens forslag indeholder en lang række krav til overfladebehandling coating af møbeldele. Der henvises til forslaget afsnit 3 (3.1 for overfladebehandling med plast, 3.2 for overfladebehandling med metal (aluminium og stål, 3.3 coating af træ og træbaserede materialer, 3.4 coating af metal).

Kriterier for limning af møblet

Lime til samling af møblet må maksimalt indeholde 10% VOC.

Tilsætningsstoffer og bindemidler må ikke tilsættes til lime, hvis de er klassificeret som kræftfremkaldende, reproduktionsskadende, mutagene, giftige eller allergifremkaldende (ved indånding), i følge Direktiv 67/548/EØF. Indholdet af fri formaldehyd i lime må ikke overstige 0,5% (vægtbasis).

Kriterier for det færdige produkt

Et miljømærket møbel skal overholde en række krav til levetid, styrke, sikkerhed og stabilitet, som skal testes i henhold til EN eller ISO standarder (i prioriteret rækkefølge). Såfremt der ikke findes en relevant EN eller ISO standard, skal et uafhængigt testinstitut teste møblet efter ovenstående kriterier til det færdige produkt på basis af design og valg af materialer.

Vedligeholdelse

Et miljømærket møblet skal kunne vedligeholdes/gøres rent uden brug af organiske opløsningsmidler.

Genanvendelse og affald

Et miljømærket møbel skal kunne adskilles let med henblik på indsamling og genanvendelse af de brugte materialer.

I et miljømærket møbel skal særligt aluminium, stål, glas eller plast let kunne separeres, dog er stål, glas og plast begrænset til når møblet indeholder mere end 10% stål eller glas, eller mere end 50% plast.

Der er ingen vægtangivelser for aluminium. Som forslaget læses bør derfor alle aluminiumsdele let kunne sorteres ud af det miljømærkede møbel.

For at fremme reduktionen af forurenende og farlige stoffer i affaldet, begrænses indholdet af de stoffer, som er listet i Kommissionens forslag, bilag 1.

Information til forbrugeren

Forbrugeren/køberen af et miljømærket møbel skal informeres om: brugen af møblet (i hjemmet eller kontor (virksomhed), korrekt rengøring og vedligehold, adskillelse af aluminium, stål, glas og plastdele med henvisning til de lokale/kommunale affaldsordninger med henblik på korrekt affaldsbehandling, instruktion om evt. samling af møblet og møblets ergonomi.

Der skal endvidere være information til forbrugeren/køberen om EF-miljømærket (internet henvisning), og henvisninger til at evt. træ i møblet er bæredygtigt fremdrevet, lav luftforurening og lave indeklimaproblemer, reduceret indhold af farlige stoffer i affaldet.

Emballage

Emballagen skal være lavet af genanvendte materialer, og kunne sorteres let i genanvendbare dele (hhv. pap, papir, plast mm.).

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning af miljømærkeordningen. Forslaget opfylder derfor både nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Forslagets konsekvenser for Danmark.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig. Forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Erhvervelse af miljømærket indebærer udgifter for ansøgeren, men disse udgifter forventes opvejet af de konkurrencemæssige fordele ved erhvervelse af miljømærket. Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

Miljømæssige konsekvenser

Det konkrete forslag til miljømærkning af møbler indeholder en række krav som kan have positive miljømæssige konsekvenser i Danmark og Europa. Der er tale om en meget kompleks produktgruppe, som indeholder mange forskellige materialesammensætninger. Det må dog også påpeges, at der er en række punkter, som kan være med til svække tilliden til det europæiske miljømærke.

5. Høring.

Forslaget har været i høring i Danmarks Miljømærkenævn i starten af august 2003. Der var her tale om det tidligere udkast d. Denne høring har ikke givet anledning til forslag eller bemærkninger.

Det tidligere forslag har endvidere været forelagt Miljøspecialudvalget.

DAKOFA udtalte i den forbindelse, at man burde inddrage mere klare krav til garanteret minimumslevetid for møbler og klarere krav med hensyn til garanteret levering af reservedele og garanti for reparationsmuligheder. DAKOFA mener i øvrigt, at hverken PVC eller phthalater bør findes i miljømærkede produkter. DAKOFA er skeptisk overfor om der vil ske en udsortering af PVC og er betænkelig ved sundhedsrisikoen forbundet med phthalater under brugen af produktet og i forbindelse med udvaskning til omgivelserne. Endelig gør DAKOFA opmærksom på, at brugen af zink-calcium som stabilisator i PVC kan medføre at affaldet skal klassificeres som farligt affald.

Greenpeace fremfører, at miljømærkede møbler ikke bør indeholde nogen former for organoforbindelser, PVC, PVC folier eller phthalater. Greenpeace bifalder Danmarks indstilling med hensyn til phthalater.

WWF mener, at der bør stilles krav om at 100% af det anvendte træ til blomstmærkede møbler bør være certificeret træ, idet det ellers ikke vil være sikkerhed for at undgå at træ der er ulovligt i henhold til oprindelseslandets lovgivning kan anvendes.

Høring af Kommissionens reviderede forslag

Miljøstyrelsen har bedt WWF og Dansk Skovforening kommentere det reviderede forslag med særlig vægt på ændringerne til kriterier til skovdrift. Miljømærkesekretariatet har endvidere sendt forslaget til høring i det danske Miljømærkenævn.

Dansk Skovforening (DS) modsætter sig forslaget i den foreliggende form, fordi forslaget ikke tager hensyn til skovbrug, hvor produktion og bevarelse af naturværdier er integreret, såkaldt flersidigt skovbrug.

DS fremfører, at forslaget kan modvirke udviklingen af bæredygtig skovdrift i ikke-certificerede skove. Kravet til dokumentation af ikke-certificeret træ forekommer urealistisk højt, som stiller endnu højere krav til administrationen.

DS er bekymret for, at forslaget vil udelukke træ fra skove med særlige værdier. Dette kan svække sådanne skovdrifters konkurrencedygtighed, og træets konkurrencedygtighed overfor andre materialer.

WWF fremfører, at det er u hensigtsmæssigt at nøjes med krav om minimum 50% certificering af det træ som indgår i et miljømærket møbel. Det vil være unødigt ressourcekrævende at dokumentere, at ikke-certificerede skove lever op til forslagens krav til ikke-certificeret bæredygtigt skovbrug. Kravet bør derfor være 100% certificering og på den måde vil EU's miljømærke være en drivkraft i processen hen imod mere bæredygtigt drevet skov.

WWF er bekymret for om forslaget i tilstrækkelig grad beskytter mod brugen af træ, som stammer fra ulovlig hugst.

WWF mener tillige, at FSC systemet er den eneste ordning som i tilstrækkelig grad lever op til samtlige krav for et troværdigt, verificerbart skovcertificeringssystem.

Det nye forslag har været sendt i høring i specialudvalget miljø den 5. december 2003.
SID kan støtte den foreslåede danske indstilling, dog med den ændring, at træmøbler skal være fremstillet af 100% bæredygtigt træ.
Der er ikke indkommet yderligere høringssvar.